POLIISI
POLIISIHALLITUS
Polisstyrelsen
National Police Board

HE 92/2023 raja-alueen poliisiyhteistyöstä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallintovaliokunta 15.2.2024

Tony Everhall, poliisitarkastaja

Yleistä: kansainvälinen yhteistyö

- Viranomaisten välillä tapahtuva kansainvälinen yhteistyö on tärkeää: Sopimuksen tarkoituksena on tehostaa maiden välistä poliisiyhteistyötä

- Uusien yhteistyömuotojen kehittäminen ja olemassa olevien oikeudellisten instrumenttien toiminnan tehostaminen tarpeellista:
  - Lainvalvontaviranomaisten kyky toimia keskinäisriippuvaisessa kansainvälisessä toimintaympäristössä on olennaista
  - Ulkoinen ja sisäinen toimintaympäristö keskinäissuhteessa
  - Mahdollistaa tietojohtoisen päätöksenteon

Sopimuksen soveltamisala: tehtävät

Pyynnöstä toteutettavat kiireelliset toimenpiteet

Osapuolten toimivaltaiset virkamiehet voivat vastaanottavan osapuolen paikallisen yhteyspisteen pyynnöstä ylittää rajan ja toteuttaa tarvittavat väliaikaiset toimenpiteet yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten ehkäisemiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi.

Pyytämättä toteutettavat kiireelliset toimenpiteet

kiireellisissä tilanteissa osapuolen toimivaltaiset virkamiehet voivat ilman vastaanottavan osapuolen pyyntöä ylittää rajan ja toteuttaa raja-alueella kaikki tarvittavat väliaikaiset toimenpiteet yksilöiden henkeä, terveyttä tai fyysistä koskemattomuutta uhkaavan välittömän vaaran välttämiseksi. Tämä koskee vain sitä tilannetta, että on riski, että vaara toteutuu ennen kuin vastaanottavan osapuolen virkamiehet saapuvat ja toimivat.

Sopimuksen soveltamisala: rajaukset

- Kyse tulee olla kiireellisestä tilanteesta sellaisen vakavan rikoksen torjumiseksi, johon liittyy ihmisen elämää, terveyttä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaava vaara.

- Toisen sopijapuolen viranomaiset hoitavat tilannetta ainoastaan niin kauan kuin isäntävaltion viranomaiset ehtivät paikalle. Kyse väliaikaisista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten ehkäisemiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi (ETL hyvin rajatusti sovellettavaksi).

  → *-Ei tutkintaa, salaisia pakkokeinoja jne.*

Toiminnan edellytykset

Koulutus:

- Vapaaehtoinen hakeutuminen
- Edellytyksenä tehtävään osallistumiselle / henkilön tehtävään määräämiselle
- Kielitaito
- Ruotsin lainsäädännön tuntemus

Päätöksenteko

Sopimus ei velvoita avun antamiseen vaan avun antaminen on vapaaehtoista. Poliisin pohjoisen johtokeskusalueen yleisjohtaja päättää.

Toimivaltuudet

Poliisimiehen suorittaessa poliisiyhteistyösopimuksen 3 tai 4 artiklan mukaista tehtävää Ruotsin alueella hänen toimivaltuuksiinsa sovelletaan Suomessa toteutettavassa virkatehtävässä sovellettavia säännöksiä. Poliisimiehen toimivaltuudet eivät kuitenkaan voi ylittää niitä toimivaltuuksia, jotka Ruotsin valtio hänelle antaa. *Vice versa*

Taloudelliset vaikutukset ja täytäntöönpano

- Koulutuksesta ilmenee taloudellisia vaikutuksia: koulutettavien henkilöiden määrää tarkastellaan yhteistyössä Ruotsin kanssa

- Täytäntöönpano edellyttää mm. operatiivista käytänteistä sopimista ja yhdenmukaisen koulutuskokonaisuuden laatimista: Kieli, lainsäädäntö, yhteydenpito, operatiivinen toiminta

Lopuksi: sopimuksen merkitys nykytilaan - Eri yhteistyön muotoja Suomen ja Ruotsin välillä

- Siltä osin kuin soveltamisalaan kuuluisi rikosten selvittäminen (ml. esitutkintavaihe), kyse olisi Suomessa kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa.
- Prum, Schengen säännöstö, Atlas
- Poliisilain 9 luvun säännökset: kansainvälisen avun antaminen poliisin toimialaan kuuluvissa asioissa joista ei erikseen säännelty.

Kiitos